

Ger andra hopp

♦ I Bron blev inte slutet ger Solveig Johansson en självbiografisk skildring av psykiatrins slentrianmässiga ointresse för sina patienter, något som ofta tar formen av en sorts vardagspennalism som motverkar tillfrisknande. Som så ofta tog det lång tid och felmedicinering med olika antidepressiva tabletter innan hon fick sin diagnos "bipolärt affektivt syndrom". Vad är det?, frågar hon läkaren. "Det är så vi kallar sjukdomen du har."

Historien börjar en augustimorgon 1992. Då kom polisen när hon stod på Västerbron och försökte utröna hur hon skulle kunna hoppa utan att skada någon annan. Det blev psykakuten och lång slutenvård. Boken är en konkret rapport om hur det går till när en sjuk människa med stora resurser förvandlas till ett vårdfall med enbart brister.

Det trevligaste rummet på den psykiatriska kliniken var rökrummet, det enda rum där

BRON BLEV INTE SLUTET

Av Solveig Johansson
Atremi, 2006.

samtal förs. Solveig Johansson får veta att hon inte bör vistas där, eftersom hon inte röker. Lösningen är given: "Jag började röka, och så kunde jag få umgås igen." Samtal patienter emellan ansågs olämpligt. Eftersom personalen inte frivilligt talade med patienterna uppstod stor ensamhet.

Starka patientporträtt

En serie korta porträtt av med patienter tillhör bokens star-

kaste inslag. Där finns Ulrika, som desperat sökte någon att tala med. Kontaktpersonen hade inte tid, men förbjöd samtal med andra patienter. Ulrika fick helgpermission, gick hem och tog sitt liv. "Hur kan det komma sig att vården inte kunde se det vi patienter såg?", undrar Solveig Johansson. Det är en fråga som människor omkring psykiskt sjuka fortfarande dagligen ställer sig.

Nu när det har införts anmälningsplikt för de "psykiatrianknutna" självmorden visar det sig att de var 326 stycken år 2006. Det är nästan ett om dagen. Kanske den statistiken kan tvinga psykiatrin ut ur lomhördheten?

Dold folksjukdom

Författaren har förvandlat sina erfarenheter, även de mest negativa, till en tillgång. Hon är en av grundarna av anhörig- och patientföreningen Balans (www.balans.se). Hon föreläser och skriver och kan därmed inge andra hopp.

I februari berättade hon om boken och sina vårderfarenhe-

ter i SVT:s Go'midda. Som äldre silverhårig dam med totalnormal utstrålning utgör hon en motvikt till mediebilderna av psykiatripatienten som ung manlig våldsvärkare. Hon berättade att det nu är elva år sedan hon började med litium och att hon räknar sig som frisk. Hon tror inte att hon ska behöva uppleva nya skov. Efter programmet försökte 305 personer få möjlighet att chatta med henne, ett mått på behovet av information om denna dolda folksjukdom.

Möjligen är hon lite roligare än folk är mest, vilket inte är någon nackdel, i alla fall inte utanför psykiatrin. I Bron blev inte slutet finns ingen bitterhet, bara en önskan att redovisa något som hänt och att ställa vissa frågor om varför. Det är lätt att instämma i förordet där överläkaren i psykiatri Lars Johnsson, författarens öppenvårdsläkare sedan 1995, rekommenderar "såväl personal som en intresserad allmänhet" att läsa boken.

ÅSA MOBERG

Författare, journalist